

Úkol první

Kritika námětu práce (Kontaktní rodičovství)

Vránová Renata, 425817

Předmět: Sociologický výzkum

28. 2. 2017

Kamila Teplá, 427193

Kontaktní rodičovství

Kontaktní rodičovství je jedním z typů rodičovství. Přestože je kontaktní rodičovství tradičními matkami odmítáno, není na něm nic až tak špatného, aby si kontaktní rodiče museli vyslechnout, že jsou rodiči, kteří mají své děti na experimenty. Skutečně tedy platí, že kontaktním rodičem je výhradně alternativní rodič, který si své děti pořídil na experimentování, nebo za tím stojí něco víc? Jak to že některé rodiče jsou považováni za příkladné rodiče a jiní s odlišným způsobem výchovy jsou považováni za špatné?

Takové více či méně podobné otázky by bylo možné klást téměř donekonečna, a tak se zdá být rozumné vybrat pouze některé z nich a ve snaze o jejich co možná nejlepší zodpovězení podrobit kontaktní rodiče zkoumání. Protože se kontaktní rodičovství považuje za jednu z podob moderního rodičovství a příliš se o něm v České republice nepíše. Ve své bakalářské práci bych se chtěla zabývat tím, co na kontaktním rodičovství láká kontaktní rodiče, přestože to jiní odmítají. Dále bych chtěla kontaktní rodičovství zasadit do kontextu komercializace mateřství.

Protože výzkumníkovi-nováčkovi se více než vyplácí před vstupem do terénu nejprve se seznámit s předmětem svého zájmu teoreticky, budou nejprve uvedeny teoretická východiska a poté dojde k samotné prezentaci výsledků výzkumného šetření. Teoretická část se zaměří na oblast rodičovství v obecné rovině, na otázku, co je kontaktní rodičovství, a v čem spočívá podle literatury. Tomuto tématu se zatím nevěnovalo příliš pozornosti z vědeckého hlediska, proto využiji převážně neodbornou literaturu a různé příručky, či mini výzkumy. Hlavním zdrojem je kniha od Williama Searse a Marthy Searsové [2012] Kontaktní rodičovství. Principem kontaktního rodičovství je napojení se na své vlastní jedinečné dítě a jeho plné přijetí - takového jaké je. Kontaktní rodičovství se pokouší vrátit rodičům instinktivní, vysoce

kontaktní způsob péče o děti, o kterou je připravila desetiletí rad o odtážené výchově. Edward Rodrigue a Richard Reeves [2015] tvrdí, že kontaktní rodičovství je založené na myšlence, že by dítě mělo velmi brzy navázat vztah se svým rodičem, protože to má zásadní význam pro jeho sociální i emoční vývoj. Brzká závislost se rovná pozdější nezávislosti. Malé děti si rychle vybudují závislost na pečovateli, který vhodně reaguje na jejich potřeby a touhy. Na druhou stranu jedinci, kteří mají spolehlivé pečovatele, si později lépe vytvoří svoji vlastní identitu a stanou se nezávislejšími.

Navazující kapitola se bude zabývat metodologií. Vzhledem k mému výzkumnému cíli, výzkumnému problému a pro potřeby výzkumných otázek bych jako nejvhodnější přístup zvolila kvalitativní metodu. Podle Švaříčka musíme při definici kvalitativního výzkumu zohlednit mnoho aspektů jako metodu dat metodu usuzování, typ dat, způsob analýzy a další. Všechny uvedené aspekty se snažil zohlednit v následující definici: „Kvalitativní přístup je proces zkoumání jevů a problémů v autentickém prostředí s cílem získat komplexní obraz těchto jevů založený na hlubokých datech a specifickém vztahu mezi badatelem a účastníkem výzkumu. Záměrem výzkumníka provádějícího kvalitativní výzkum je za pomoci celé řady postupů a metod rozkrýt a reprezentovat to, jak lidé chápou, prožívají a vytvářejí sociální realitu“ [Švaříček, Šed'ová 2007: 17]. Ke sběru dat bych chtěla použít metodu hloubkového rozhovoru, což je nejvyužívanější metodou sběru dat v kvalitativních výzkumech, přičemž se používají dva typy rozhovorů polostrukturovaný a nestrukturovaný. V mém výzkumu použiji polostrukturovaný rozhovor s předem definovanými okruhy hovoru a některými pevně stanovenými otázkami. Dále v mé metodologické části bude popsán výběr respondentů a jejich základní charakteristiky. Respondenti budou osloveni na základě toho, zda se sami považují za kontaktní rodiče. Následně pak budou prezentovány výsledky mého výzkumu [Švaříček, Šed'ová 2007].

Během dvou následujících měsíců bych chtěla postupně dopsat teoretickou část, ale zároveň se již zabývat částí empirickou. V březnu příštího roku bych již chtěla mít empirickou část hotovou a dodělávat poslední úpravy.

Zdroje

Rodrigue, Edward, Reeves, Richard. 2015. Getting attached: Parental attachment and child development. [online]. [cit. 18. 10. 2015]. Dostupné z: <http://www.brookings.edu/blogs/social-mobility-memos/posts/2015/04/21-attachment-theory-parents-reeves>

Sears, William, Martha Searsová. 2012. Kontaktní rodičovství. 1. vyd. Praha: Argo

Švaříček, R., Šed'ová, K., a kol. 2007. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. 1. vyd. Praha: Portál.

Kritika projektu:

Kamila Teplá si vybrala neokoukané téma. Sama říká, že se tématu na akademické půdě téměř nikdo nevěnuje a já sama mohu uznat, že nejsem obeznámena s tímto typem rodičovství. Rozhodně oceňuji její zápal pro takto neprobádanou oblast, což může být na jednu stranu výhodou, protože má velké možnosti při výběru zaměření práce a zajímavých a sociologicky podnětných otázek, na druhou stranu ji může vzhledem k neexistujícím akademickým zdrojům zasáhnout problém téma adekvátně uchopit, v důvodu nemožnosti inspirace v předchozích zpracováních a jejich limitech.

Autorka naznačuje, že kontaktní rodičovství je jedna z forem rodičovství. Poukazuje na jeho alternativní status ve vztahu k normativní formě rodičovství. Avšak není úplně zřejmé, jestli svoji pozornost v práci bude věnovat přímo kontaktním rodičům/matkám a bude k nim přistupovat jako určité skupině, která je navzájem propojená, má např. stejné vnímání a chápání světa, a utvořit obraz o tom, jak konstruují sociální realitu, nebo ji bude právě zajímat kontaktní rodičovství jako takové, v čem tkví jeho odlišnost, jaký je jeho status a vztah k jiným formám rodičovství apod.

Myslím, že výběr kvalitativní metody pro tuto práci je adekvátní, pokud se máme zabývat takto neprozkoumaným tématem. Autorka plánuje provádět hloubkové nestrukturované rozhovory s kontaktními rodiči. Čtenáři je poskytnuta definice, co je kvalitativní přístup, ale není vztažena přímo k tématu, není řečeno, co nám definice má sdělit, což myslím, je docela škoda, protože nevíme, jak má v plánu aplikovat přístup na téma, ačkoliv má být rozhovor nestrukturovaný tak, o jakých oblastech budou mluvit.

Daty pro analýzu budou informace z hloubkových rozhovorů s kontaktními rodiči, což hodnotím kladně, protože autorka tak zachytí specifické informace přímo z daného prostředí od samotných rodičů, které mohou být dobrým zdrojem k nahlédnutí způsobů provádění kontaktního rodičovství. Chybí mi však přiblížení záměru a jak plánuje respondenty/ky získat, kde je má v plánu oslovit, jakou metodou bude vybírat. Tvrdí, že bude vybírat podle toho, jestli se rodiče považují za kontaktní, ale není ujasněno, jak to autorka zjistí. Napadá mě také, že není úplně jisté, jestli bude rozhovory provádět s oběma rodiči, nebo bude vybírat jen jednoho, např. matky, protože takový výběr může velmi ovlivnit získaná data. Také je důležité si klást otázku, jak autorka plánuje ošetřit etiku výzkumu a nakládání s daty.

Nejvíce ale postrádám to, že nevidím žádné napojení na teoretický rámec či zakotvení, ve kterém chce autorka téma zpracovávat. Hned v úvodu sice zmiňuje koncept komercializace mateřství. Není však jasné, jak tento koncept souvisí s kontaktním rodičovstvím a vůbec se sběrem dat. Proč chce autorka zrovna propojit kontaktní rodičovství s komercializací mateřství?

Myslím, že by autorka ještě měla před započatím výzkumu promyslet některé mezery. Jinak se mi zdá, že její nápad je velmi zajímavý a výsledky by mohly být přínosné. Je více než hodné ocenění, že se chce vrhnout u bakalářské práce do kvalitativního výzkumu, který může pro

bakalářskou studentku skrývat nástrahy, jak při sběru dat, tak v jejich interpretaci. Z časového hlediska je ale vidět, že má autorka jasnou představu o postupu práce a jejím naplňování.